

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžsk/19/2017
Identifikačné číslo spisu: 2015200855
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2015200855.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobkyne: mal. O. D., nar. XX.XX.XXXX, zast.: N. S. D., zákonným zástupcom - otcom, obaja bytom XXX XX R. Č.. XXX, proti žalovanému (v konaní sťažovateľ): Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, IČO: 30 794 536 , so sídlom Špitálska č. 8, 812 67 Bratislava, vo veci správnej žaloby v sociálnych veciach, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 11. októbra 2016 č.k. 20S/112/2015-135, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov kasačného konania v plnej výške p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

A)

1. Rozhodnutím č.j. UPS/US1/SSVOPKPC2/SOC/2015/4465/RAL z 24.06.2015 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“ č.l. 87) žalovaný ako odvolací orgán postupom podľa ustanovení 4 ods. 6 písm. c) zákona č. 453/2003 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 51 písm. b) zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 447/2008 Z.z.“) a v zmysle § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) zmenil odvolaním napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, pracovisko Šaľa (ďalej len „prvostupňový orgán“) č. NZ4/ÚSVAR/SOC/2015/34235-0016 z 11.02.2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) o odňatí dávky a uložení povinnosti vrátiť preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so

sprievodcom do 30 dní tak, že:

„odníma s účinnosťou od 01.03.2015 peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla [ďalej len „kompenzačný príspevok“], poskytovaný na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, pracovisko Šaľa, číslo NZ4/RPPKŤZP/SOC/51721-002 zo dňa 21.03.2013 mesačne vo výške 16,70 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenú v § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a jeho výplatu od 01.03.2015 zastavuje a ukladá povinnosť vrátiť preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia oddeleniu peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností úradu. “

2. Skutkový a právny stav vyplýva z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia ako aj z pripojeného administratívneho spisu nasledujúcim spôsobom. Žalobkyni bol poskytovaný peňažný kompenzačný príspevok vo výške 33,09 € mesačne na základe diagnostikovaného vrodeného vyklbenia oboch bedrových kĺbov; pričom v roku 2009 bola vykonaná operačná liečba. Od operácie prešlo dlhšie obdobie - viac ako 5 rokov.

3. Pri opätovnom posúdení zdravotného stavu žalobkyne prvostupňový orgán vydal lekársky posudok z 02.02.2015. Nakoľko podľa tohto lekárskeho posudku miera funkčnej poruchy žalobkyne je 20 %, potom v zmysle § 2 ods. 3 zák. č. 447/2008 Z.z. sa nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a preto jej nebolo možné v zmysle § 38 ods. 1 písm. b) bod 2, § 47 ods. 1 a 2, § 55 ods. 8 a 13 zák. č. 447/2008 Z.z. tak podľa prvostupňového orgánu ako aj žalovaného (viď lekársky posudok z 05.06.2015) navrhnúť žiadne formy kompenzácie.

Podľa § 38 ods. 1 písm. b) bod 2 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov, možno poskytnúť peňažný príspevok na zvýšené výdavky, ak tento zákon neustanovuje inak

b) súvisiace

2. so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, ...

Podľa § 47 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení platí, že ak príslušný orgán zistí, že fyzická osoba sa už nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, rozhodne o odňatí opakovaného peňažného príspevku na kompenzáciu a o zastavení jeho výplaty a o povinnosti fyzickej osoby vrátiť preukaz.

Podľa § 47 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení platí, že ak sa fyzickej osobe uvedenej v odseku 1 neposkytuje opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu, príslušný orgán rozhodne o odňatí preukazu a o povinnosti fyzickej osoby vrátiť preukaz.

Podľa § 55 ods. 8 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení platí, že ak sa fyzická osoba podľa lekárskeho posudku nepovažuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, je lekársky posudok podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu a o parkovacom preukaze.

Podľa § 55 ods. 13 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení príslušný orgán doručí účastníkovi konania spolu s rozhodnutím aj komplexný posudok alebo lekársky posudok, ktoré sú podkladom tohto rozhodnutia. Pri peňažnom príspevku na opatrovanie doručí príslušný orgán účastníkovi konania rozhodnutie a fyzickej osobe, na ktorej opatrovanie účastník konania tento príspevok žiada, doručí komplexný posudok alebo lekársky posudok, ktoré sú podkladom tohto rozhodnutia.

4. Ďalej z uvedených lekárskeho posudkov pre správne súdy vyplýva, že pri posudzovaní zdravotného stavu v roku 2012, kedy bol stav po operácii charakterizovaný ošetrovateľom ako ešte nedoliečený, bola žalobkyni určená miera funkčnej poruchy 60%, zodpovedajúca druhu zdravotného postihnutia „obojsmerná vrodená luxácia bedrového kĺbu počas liečby trvajúca viac ako 1 rok“ (viď XII.B.B.2. bod 16 podľa prílohy č. 3 zák. č. 447/2008 Z.z.), s určením termínu kontroly v auguste 2014.

5. V predloženej zdravotnej dokumentácii nie je potvrdená ťažká porucha chôdze žalobkyne vyžadujúca kompenzáciu zdravotnými pomôckami. Žalobkyňa už toho času nie je prepravovaná v kočíku, nemá predpísaný invalidný vozík ako aj chodúľku. V najbližšom období nie je naplánované operačné riešenie.

6. K námietke týkajúcej sa posúdenia zdravotného stavu a záveru prvostupňového lekárskeho posudku žalovaný uviedol, že len posudkový lekár v prvostupňovom, resp. v druhostupňovom správnom konaní je kvalifikovaný, oprávnený a schopný odborne posúdiť odkázanosť posudzovanej fyzickej osoby na žiadanú formu kompenzácie.

7. Ďalej sa žalovaný vyjadril k námietke o zaujatosti a tendenčnosti konania úradu ako aj k dôvodom, ktoré ho viedli k zmene výroku prvostupňového rozhodnutia.

II.

Konanie na správnom súde

8. Proti tomuto rozhodnutiu podala maloletá žalobkyňa postupom podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“, resp. „Občiansky súdny poriadok“) prostredníctvom zákonného zástupcu na Krajský súd v Trnave žalobu z 09.09.2015.

9. Krajský súd v Trnave ako správny súd konajúci po 01.07.2016 v zmysle ustanovenia § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej na účely rozsudku len „S.s.p.“, resp. „Správny súdny poriadok“) na nariadenom pojednávaní posúdil zákonnosť preskúmaného rozhodnutia v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a je zaťažené procesným pochybením v procesnom postupe žalovaného.

Preto podľa § 191 ods. 1 písm. d) a g) S.s.p. vo svojom rozsudku (ďalej len „napadnutý rozsudok“) vyslovil, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Podľa § 491 ods. 1 S.s.p. platí, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

10. S poukazom na dotknuté ustanovenia Správneho súdneho poriadku, zák. č. 447/2008 Z.z. a po podrobnej rekapitulácii skutkového stavu zachyteného v administratívnom spise, žalobných dôvodov a argumentácie žalovaného a žalobkyne správny súd poukázal na to, že žalovaný sa nevysporiadal dostatočným spôsobom s námietkami žalobkyne, a to najmä v časti dátumu odňatia kompenzačného príspevku. V súvislosti s uvedeným správny súd zdôraznil zákonnú povinnosť žalovaného preskúmané rozhodnutie odôvodniť, keďže odňatím kompenzačného príspevku bolo vážnym spôsobom zasiahnuté do práv žalobkyne.

11. Ďalej správny súd konštatoval pochybenie žalovaného v tom, že posúdenie zdravotného stavu žalobkyne bolo zrealizované v jej neprítomnosti, napriek tomu, že u žalobkyne došlo z hľadiska dátumu k odňatiu kompenzačného príspevku. Postup v tomto prípade je podľa správneho súdu uvedený v ustanovení § 11 zák. č. 447/2008 Z.z.

12. S poukazom na vyššie uvedené dôvody dospel správny súd k záveru, že žaloba je dôvodná.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti / stanoviská

A)

13. Proti napadnutému rozsudku sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť zo dňa 07.12.2016 (č.l. 144) z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch (viď povinnosť uložená prostredníctvom § 440

ods. 2 S.s.p.) najmä uviedol, že správny súd:

k písm. f):

- v rozpore s § 139 ods. 2 S.s.p. v odôvodnení napadnutého rozsudku neinštruoval žalovaného, ako má ďalej v konaní postupovať,

o v zmysle osobitnej časti dôvodovej správy k § 139 ods. 2 S.s.p. osobitosť konania v správnom súdnictve vyžaduje aj osobitnú úpravu odôvodnenia rozhodnutia správneho súdu, pričom, ak za nerešpektovanie právneho názoru správneho súdu, môže byť uložená pokuta [§ 80 ods. 1 písm. c) S.s.p.)],

k písm. g):

- krajský súd poukazuje na nedostatočné odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia v zmysle uvedenia zmeny skutočností, ktoré viedli k odňatiu peňažného príspevku, t. j. v čom spočívalo zlepšenie zdravotného stavu žalobkyne,

- došlo k posunutiu dátumu zastavenia výplaty dávky z roku 2014 na rok 2015,

o táto sa už podľa prvostupňového lekárskeho posudku z 02.02.2015 nepovažovala za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,

- stanovením termínu následnej kontroly posudkový lekár nepriamo predpokladá zmenu zisteného stavu určitým spôsobom,

o od operácie ubehlo dlhšie časové obdobie (viac ako 5 rokov),

o dôležitou skutočnosťou je vplyv vývoja pohybových schopností detí v mladšom detskom veku,

o lekársky posudok je podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu,

- neprítomnosť žalobkyne pri posudzovaní

o posudkový lekár nemal pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu,

o žalobkyňa písomne nepožiadala o posúdenie svojho zdravotného stavu,

o mala povinnosť predložiť dôkazy (lekárske nálezy) preukazujúce odôvodnenosť jej žiadosti,

o oboznámenie sa s lekárskeým posudkom vypracovaným v rámci druhostupňového správneho orgánu bolo zabezpečené jeho expedovaním spolu s preskúmaným rozhodnutím.

15. Záverom sťažovateľ navrhol procesný záver konania na kasačnom súde v tom duchu, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nepriznal žalobcovi náhradu trov kasačného konania.

B)

16. V čase rozhodovania kasačného súdu o podanej kasačnej sťažnosti sa replika žalobkyne v spise správneho súdu nenachádzala.

IV.

Právne názory kasačného súdu

17. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ S.s.p.) bez povinného zastúpenia (§ 449 ods. 2 písm. b/ S.s.p.), bez viazanosti sťažnostným návrhom (§ 453 ods. 3 S.s.p.) a s prihliadnutím na neformálnosť kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že kasačnú sťažnosť je v zmysle § 461 S.s.p. potrebné zamietnuť, nakoľko po jej preskúmaní kasačný súd na základe nižšie uvedených právnych názorov dospel k záveru, že je nedôvodná.

Takto kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. apríla 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.)

18. Na prvom mieste kasačný súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (v preskúmvanej veci sťažovateľa), t.j. na zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Správneho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti preskúmvanému rozhodnutiu či postupu prvostupňového orgánu a následne proti napadnutému rozsudku. Preto kasačný súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody vstupovať.

19. Rovnako kasačný súd zdôrazňuje, že právo na súdnu ochranu (čl. 46 a nasl. ústavy) nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzujúcim podmienkam (čl. 51 ods. 1 ústavy). To platí aj v prípade kasačnej sťažnosti ako mimoriadneho opravného prostriedku (§ 438 ods. 1 S.s.p.), ktorý nie je možné použiť „celoplošne“ na odstránenie nespokojnosti účastníka konania s akýmkoľvek rozhodnutím súdu a ktorý môže narušiť princíp právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (§ 145 S.s.p.).

Zo zásady, že kasačný súd je dôvodmi kasačnej sťažnosti viazaný (§ 439 ods. 3 písm. a/ a contrario § 453 ods. 2 veta druhá S.s.p.) jednoznačne vyplýva v prípade sťažovateľa - orgánu verejnej správy procesná zodpovednosť za sťažnostný návrh navrhovaný v kasačnej sťažnosti objasniť zákonným spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť svojho opravného prostriedku, a následne náležite vymedziť dôvod kasačnej sťažnosti (§ 440 v spojení s 445 ods. 1 písm. c/ S.s.p.). Kasačný súd musí pri sťažovateľovi - orgánu verejnej správy pripomenúť, že beneficium § 453 ods. 2 časť za bodkočiarkou S.s.p. (t.j. neviazanosť sťažnostnými bodmi) nemôže platiť pre orgán štátnej moci, ktorý je pri výkone mu zverenej moci viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky ako aj zásadou zákonnosti ako základnou zásadou dotknutého administratívneho konania. V dôsledku spomenutej viazanosti kasačný súd nekoná nad rozsah (§ 453 úvod S.s.p.), ktorý sťažovateľ vymedzil v kasačnej sťažnosti uplatneným dôvodom.

20. Sťažovateľ na prvom mieste namieta, že správny súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil ako účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, t.j. vadu znátočnosti. Uvedenú vadu vidí v tom, že správny súd nedostatočne prihliadol k účelu správneho súdnictva (viď sťažovateľom citovaná dôvodová správa) a k aplikácii ustanovenia § 139 ods. 2 S.s.p.

Najmä sťažovateľ vyčítal správne súdu, že ho neinštruoval, akým spôsobom má ďalej viesť administratívne konanie, aby riadne naplnil právne závery správneho súdu.

Podľa § 139 ods. 2 S.s.p. v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

21. Kasačný súd pripúšťa, že správny súd pochybil, ak v bode č. 9 napadnutého rozsudku iba uviedol zrušujúci dôvod ale opomenul v odôvodnení výslovne (explicitne) uviesť aj to, ako má sťažovateľ vo veci ďalej postupovať. Avšak pre kasačný súd je aj bez výslovného upresnenia jasné z bodu č. 8 napadnutého rozsudku, a to najmä z textu: „posudkový lekár musí vykonať posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby za jej osobnej prítomnosti“, že správny súd požaduje, aby sťažovateľ v ďalšom konaní vykonal dôsledné posúdenie zdravotného stavu žalobkyne, a to v jej prítomnosti. Preto kasačný súd nemohol intenzitu tohto pochybenia vyhodnotiť v tom zmysle, že správny súd znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Iba kasačný súd musí pripomenúť, že takýto postup by správny súd nemal v budúcnosti opakovať, nakoľko spôsobuje neistotu účastníkov konania.

22. V súvislosti s uvedeným musí kasačný súd pripomenúť doterajšiu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (je nutné poukázať na to, že v zmysle ústavných princípov - čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky - pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj niektorú doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku), a to najmä jeho rozsudok sp.zn. 4 Sž 98 - 102/2002 zo dňa 17. decembra 2002, podľa ktorého:

„Správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb za takeého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav čo najúplnejšie prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodné pre posúdenie veci a aby účastníkovi, o ktorého vec - práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí zvlášť, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi. Pri tomto zmysle konania dôvodom k zrušeniu rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 250i ods. 3 O.s.p. môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia. Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka. "

23. Ďalej sťažovateľ namieta, že správny súd nesprávne právne posúdil preskúmanú vec, t.j. meritum sporu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že s týmto kasačným dôvodom zákonodarca spája právnu situáciu, kedy správny súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) bez väd zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmena a/ až f/) aplikuje právnu normu v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

24. Jeho námietky je možné spoločne sumarizovať tak, že iba dispozitívny úkon žiadateľa, ktorý je striktne predpísaný čo do formy (písomne) a obsahu (evidentná a jednoznačná žiadosť fyzickej osoby byť prítomný pri posudzovaní svojho zdravotného stavu) zaväzuje posudkového lekára na posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby v jej prítomnosti.

Navyše podľa žalovaného stanovením termínu následnej kontroly posudkový lekár nepriamo predpokladá zmenu zisteného stavu určitým spôsobom, čo má podporovať zistenie, že od operácie ubehlo dlhšie časové obdobie (viac ako 5 rokov) so záverom o vplyve vývoja pohybových schopností detí v mladšom detskom veku.

25. Kasačný súd musí vyjadriť nesúhlas s takto sformulovanou argumentáciou žalovaného, ktorá navyše v zmysle subsidiárneho ustanovenia § 53 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. nemá ani oporu v základných pravidlách správneho konania.

Z textu § 11 ods. 9 zák. č. 447/2008 Z.z. jednoznačne vyplýva, že posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru.

Podľa § 53 ods. 1 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Uvedený text je potom potrebné interpretovať spolu so zásadou úzkej súčinnosti v tom duchu, ako správne naznačil správny súd (viď bod č. 8 napadnutého rozsudku), že iba v tom prípade, ak posudkový lekár môže vopred s vysokou pravdepodobnosťou vylúčiť pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo nie je evidentne potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť tohto diagnostického záveru, potom môže vykonať posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby v jej neprítomnosti.

V opačnom prípade je lekárske posudok zaťažujúci v zmysle § 3 ods. 7 Správneho poriadku zásadnou vadou zaťažujúcou hodnovernosť posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby a nie je možné ho použiť ako podklad rozhodnutia. Uvedenú úvahu však kasačný súd očakával od žalovaného, ako správne

naznačil správny súd.

Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku v citovanom znení správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Podľa § 3 ods. 7 Správneho poriadku v citovanom znení ustanovenia o základných pravidlách konania uvedených v odsekoch 1 až 6 sa primerane použijú aj pri vydávaní osvedčení, posudkov, vyjadrení, odporúčaní a iných podobných opatrení.

27. Pre kasačný súd je ale prekvapivý postup druhostupňového posudkového lekára a žalovaného za situácie, kedy žalobkyňa poukazovala na nezlepšenie sa jej funkčnej poruchy, t.j. spochybňovala logickú správnosť diagnostických záverov prvostupňového posudkového lekára, tak druhostupňový posudkový lekár ako aj procesne kontrolnou právomocou nadaný žalovaný vopred s vysokou pravdepodobnosťou vylúčili takéto pochybnosti o správnosti diagnostických záverov a nepocíťovali si tieto pochybnosti vyjasniť za prítomnosti žalobkyne, resp. zväziť spoluprácu s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

Tieto skutočnosti žalovaný v preskúmanom rozhodnutí opomenul objasniť, čím zaťažil toto rozhodnutie nepreskúmateľnosťou, čo správne správny súd konštatoval (viď bod č. 9 napadnutého rozsudku).

Podľa § 11 ods. 2 zák. č. 447/2008 Z.z. v citovanom znení lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu. Posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje najmä s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo a s lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulatnú starostlivosť pre deti a dorast, alebo s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

28. Z predchádzajúcej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď aj bod č. 22 o záväznosti staršej judikatúry) vyplýva (rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 28.02.2012 sp.zn. 1 Sžso 1/2012), pre konanie vo veci vyplýva nasledujúci právny názor:

„Správny orgán konajúci a rozhodujúci vo veciach kompenzácie podľa zák. č. 447/2008 Z.z. musí mať na zreteli, že konanie vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je osobitne upravené v Piatej časti zák. č. 447/2008 Z.z. a súčasne, že subsidiárnym právnym predpisom všeobecne upravujúcim oblasť konania vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je v zmysle § 53 zák. č. 447/2008 Z.z. iba zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Základným cieľom konania o kompenzácii je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti vrátane nepriameho zabezpečenia nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, minimalizácia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ktoré nie je postihnutá osoba schopná prekonať vlastným úsilím a prostriedkami, ako aj zmiernenie jej nepriaznivej sociálnej situácie.“

29. Z takto vymedzeného cieľa konania pre Najvyšší súd vyplýva (m.m. rozsudok sp.zn. 1Sžso 77/2015 zo dňa 14. marca 2017), že ak je zámerom zákonodarcu povýšiť lekársky posudok vyhotovený v zmysle § 11 zák. č. 447/2008 Z.z. na listinu, ktorá zachycuje podstatný opis, hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu žalobkyne a dôsledkov z tohto stavu pre konanie vyplývajúcich (najmä § 11 ods. 1), tak aj posudkový lekár musí vykonávať posudkovú lekársku činnosť predovšetkým tak, aby podporil začlenenie žalobkyne do spoločnosti vrátane nepriameho zabezpečenia nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb ako aj minimalizáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ktoré nie je žalobkyňa ako postihnutá osoba schopná prekonať vlastným úsilím a prostriedkami.

30. Žalovaný v kasačnej sťažnosti dôsledne zotrval na svojej argumentácii o medicínskej správnosti a zákonnosti zistenia zdravotného stavu žalovanej. Avšak bežným porovnaním obsahu lekárskeho posudku

z 05.06.2015 (č.l. 86) s lekáorskými správami nachádzajúcimi sa v spise (č.l. 76 - MUDr. J., č.l. 77 - RE - MED, s.r.o. alebo obdobné dokumenty na č.l. 55 a 56) dospel kasačný súd k záveru o existencii rozporu.

31. Preto si kasačný súd musel osvojiť záver súladne so zisteniami krajského súdu, že posudkový lekár napriek svojim zákonným povinnostiam v zmysle § 11 v spojení s prílohou č. 2 k zák. č. 447/2008 Z.z. iba paušálne (t.j. úplne opomenul povinnosť odôvodniť svoje závery) vykonal hodnotenie a posúdenie zdravotného stavu žalobkyne, nakoľko v časti „Objektívne zistenia“ spomenul lekárske nálezy uvedených špecializovaných lekárov (s odcitovaním záveru vyšetrenia ako „na dlhšiu vzdialenosť iba prenášanie pacientky, resp. „nie je schopná premiestniť sa k vozidlu HD, nastúpiť do vozidla VHD, udržať sa v ňom počas jazdy alebo zvládnuť iné situácie v prostriedkoch VHD“), avšak na ich základe dospel k záveru, že „V predloženej zdravotnej dokumentácii nie je potvrdená ťažká porucha chôdze vyžadujúca kompenzáciu zdravotnými pomôckami. .... Zohľadnené boli všetky predložené odborné lekárske nálezy dostatočne podrobne opisujúce aktuálnu funkčnú poruchu bedrových kĺbov.“

Tým aj dospel Najvyšší súd k záveru, že lekársky posudok nespĺňa všetky zákonom požadované náležitosti.

32. Z uvedeného dôvodu sa Najvyšší súd stotožňuje v zmysle svojej judikatúry (rozsudok Najvyššieho súdu sp.zn. 7Sžo/11/2011) so závermi krajského súdu, že pokiaľ lekársky posudok nespĺňa všetky zákonom požadované náležitosti, nie je objektívnym podkladom pre posúdenie odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na kompenzačné dávky, resp. individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a vydanie rozhodnutia v tejto veci.

Potom iba mechanické zopakovanie argumentov uvedených v lekárskom posudku bez akceptovania zásady zákonnosti, materiálnej pravdy a povinnej súčinnosti ako aj povinnosti odôvodniť svoje právne závery vyplývajúce z medicínskych zistení, ktoré ani správny orgán bližšie po právnej stránke neobjasnil, nevyhovuje nielen požiadavke zákonodarcu na premietnutie cieľa zák. č. 447/2009 Z.z. do rozhodovacej činnosti podľa uvedeného zákona vrátane povinnosti zakotvenej v ustanovení § 47 Správneho poriadku na zabezpečenie preskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia.

33. Hore uvedené závery podporuje aj doterajšia judikatúra, pri ktorej kasačný súd zotrúva na svojich právnych názoroch o nutnosti právneho vyhodnotenia posudku prostredníctvom odôvodnenia rozhodnutia žalovaného. Napríklad v rozsudku sp.zn. 1 Sžo 1/2012 z 28.02.2012 bolo konštatované:

„Komplexný posudok, napriek svojej významnosti, nepredstavuje a ani nemôže, za situácie predloženia odlišného lekárskeho názoru, predstavovať jediný podklad rozhodnutia v konaní podľa zák. č. 447/2008 Z.z. Je potom celkom legitímne očakávanie žalobcu, že z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku sa v zmysle zákonného príkazu na presvedčivé odôvodnenie (§ 46 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku) dozvie jasné argumenty, prečo odlišný lekársky názor nezavážil v prospech jeho žiadosti. Opačný postup žalovaného je naplnením zákonného dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. na zrušenie napadnutého rozhodnutia správneho orgánu pre jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov.“

Hoci zák. č. 447/2008 Z.z. pripúšťa lekársku posudkovú činnosť, a to najmä za účelom hodnotenia a posudzovania zdravotného stavu, jeho zmien a porúch podmieňujúcich zdravotné postihnutie fyzickej osoby, ktorej vykonanie v prípadoch, keď toto posúdenie vyžaduje osobitné odborné znalosti, však neoprávňuje v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy žalovaného, aby upustil, resp. vôbec nevykonal podrobnú analýzu zistených záverov v svojom rozhodnutí s vyhodnotením, prečo neprihliadol k námietkam žalobcu, resp. prečo závery obsiahnuté v komplexnom posudku vyhovuje kritériu spoľahlivo zisteného stavu veci v zmysle zásady súčinnosťného hľadania materiálnej pravdy v správnom konaní (§ 3 ods. 2 a 4 Správneho poriadku).

Rozhodnutie správneho orgánu konajúceho vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu musí okrem iného obsahovať aj odôvodnenie, v ktorom správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval. Riadne, logické a pre účastníka zrozumiteľné odôvodnenie sa pre neho stáva alebo argumentom presvedčujúcim ho o zákonnosti vydaného správneho rozhodnutia alebo zdrojom argumentov na spochybnenie tohto rozhodnutia.“

34. Okrem uvedeného musí kasačný súd zdôrazniť, že žalovaný už v minulosti viackrát vyslovil nesúhlas s uplatňovaním súdnej právomoci pri vykonávaní súdneho prieskumu rozhodnutí žalovaného, kedy žalovaný kritizoval, že správny súd vyhodnotil účinky medicínskych zistení posudkového lekára, ktoré sa týkali posúdenia a vyhodnotenia zdravotného stavu žalobkyne v zmysle príslušného právneho predpisu.

Na tomto mieste však musí kasačný súd zdôrazniť, že ak sa správny súd zaoberá prieskumom argumentácie žalobcu o jeho zdravotnom stave a túto ako relevantnú pre súdny prieskum vyhodnocuje, potom základom názorov krajského súdu, na základe ktorých vyslovuje svoj zrušujúci rozsudok, je iba právne posúdenie a nie medicínske vyhodnotenie kvalifikácie zdravotného stavu žalobkyne v súvislosti s nevyhovením jej žiadosti, resp. odňatím už priznaných dávok ako fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

35. Preto kasačný súd musel druhý dôvod kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) označiť ako nedôvodný a ako taký ho odmietol.

V.

36. Kasačný súd vzhľadom na oba dva dôvody kasačnej sťažnosti uplatnené sťažovateľom uvádza, že napadnutý rozsudok spĺňa zákonné požiadavky na formálne i obsahové náležitosti rozsudku požadované v zmysle § 139 S.s.p. Napadnutý rozsudok dostatočne vychádza zo zisteného skutkového stavu, ktorého právna subsumácia pod dotknuté ustanovenia Správneho súdneho poriadku bola riadne správnym súdom odôvodnená. Kasačný súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi obsiahnutými v napadnutom rozsudku o tom, že preskúmané rozhodnutie vykazuje znaky, t.j.

- je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov [§ 191 ods. 1 písm. d) S.s.p.],
- došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej [§ 191 ods. 1 písm. a) S.s.p.].

37. Na základe požiadavky žalovaného (viď bod č. 21) kasačný súd výnimočne upresňuje požiadavky na ďalšie konanie žalovaného, t.j. bude úlohou žalovaného, aby v ďalšom konaní v zmysle vyššie uvedených právnych názorov konajúceho kasačného súdu (§ 469 S.s.p.) vykonal riadne zistenie skutkového stavu v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre účely administratívneho konania, a to najmä vykonal dôsledné posúdenie zdravotného stavu žalobkyne, a to v jej prítomnosti, ako aj odôvodnil, prečo nepristúpil k posudzovaniu zdravotného stavu v spolupráci s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore, a na jeho základe rozhodol.

38. Kasačný súd v preskúmanej veci v súlade s ust. § 455 S.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by nariadenie pojednávania bolo potrebné.

39. O práve na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. na základe princípu úspešnosti žalobkyne, čo v konaní o kasačnej sťažnosti nastalo.

Podľa § 467 ods. 1 S.s.p. ustanovenia o trovách konania sa primerane použijú na kasačné konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).